

Навукова-практычная канферэнцыя

«Гістарычнае краязнаўства Беларусі: вопыт, праблемы і перспектывы развіцця (да 100-годдзя Цэнтральнага бюро краязнаўства)»

ПЕРШАЯ УСЕБЕЛАРУСКАЯ КРАЯЗНАЎЦАЯ КОНФЕРЭНЦЫЯ
ЛІСТ. 1924 1924

5-6 СНЕЖНЯ 2024 Г.

1924

Стварэнне Цэнтральнага
Бюро Краязнаўства (ЦБК) пры
Інстытуце Беларускай культуры

1925

Інстытут гісторыі
НАН Беларусі

Пачатак выдання
часопіса “Наш Край”

Цэнтр даследаванняў
Беларускай культуры, мовы і
літаратуры НАН Беларусі

**ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫ НАН БЕЛАРУСІ
ЦЭНТР ДАСЛЕДАВАННЯЎ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ,
МОВЫ І ЛІТАРАТУРЫ НАН БЕЛАРУСІ
АБ'ЯДНАНАЯ ГАЛІНОВАЯ ПРАФСАЮЗНАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ
РАБОТНІКАЎ НАН БЕЛАРУСІ**

П Р А Г Р А М А

Навукова-практычнай канферэнцыі

**“ГІСТАРЫЧНАЕ КРАЯЗНАЎСТВА БЕЛАРУСІ:
ВОПЫТ, ПРАБЛЕМЫ І ПЕРСПЕКТЫВЫ РАЗВІЦЦЯ
(да 100-годдзя Цэнтральнага бюро краязнаўства)”**

Мінск, 5–6 снежня 2024 г.

АРГКАМІТЭТ КАНФЕРЭНЦЫ

Лакіза Вадзім Леанідавіч – дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Бараноўскі Аляксандр Віктаравіч – першы намеснік дырэктара па навуковай рабоце Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Бараноўскі Іван Андрэевіч – старшыня Аб’яднанай галіновай прафсаюзнай арганізацыі работнікаў НАН Беларусі, кандыдат тэхнічных навук;

Трубчык Павел Анатольевіч – намеснік дырэктара па навуковай рабоце Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Капылю Ігар Лявонавіч – дырэктар Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук, дацэнт;

Перавалава Наталія Юр’еўна – вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук;

Глеб Марына Уладзіміраўна – загадчык цэнтра гісторыі навукі і архіўнай справы Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Аўласовіч Аляксей Міхайлавіч – загадчык цэнтра археалогіі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Доўнар Аляксандр Барысавіч – загадчык аддзела гісторыі Беларусі IX–XVIII стагоддзяў і археаграфіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Трацяк Сяргей Аляксандравіч – загадчык аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Мазец Валянцін Генрыхавіч – вядучы навуковы супрацоўнік аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Ганчарэнка Кірыл Дзмітрыевіч – намеснік дырэктара па агульных пытаннях Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Аляхновіч Рагнеда Анатольеўна – загадчык сектара навукова-інфармацыйнай работы Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Правілава Дар’я Дзмітрыеўна – малодшы навуковы супрацоўнік сектара навукова-інфармацыйнай работы Інстытута гісторыі НАН Беларусі, магістр мастацтвазнаўства.

ПАРАДАК РАБОТЫ КАНФЕРЭНЦЫІ

5 снежня 2024 г., чацвер

- 10⁰⁰ – 11⁰⁰ рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі
Прэзідыум НАН Беларусі
(пр-т Незалежнасці, 66, 1 паверх)
- 10⁴⁵ – 11⁰⁰ прэзентацыя выставы Цэнтральнага навуковага архіва НАН
Беларусі прымеркаванай да 100-годдзя Цэнтральнага бюро
краязнаўства
- 11⁰⁰ – 13³⁰ адкрыццё канферэнцыі, пленарнае пасяджэнне
Прэзідыум НАН Беларусі
(пр-т Незалежнасці, 66, Вялікая канферэнц-зала, 2 паверх)
- 13³⁰ – 14³⁰ перапынак на абед
- 14³⁰ – 18⁰⁰ работа па секцыях
Інстытут гісторыі НАН Беларусі
(буль. Акадэмічная 1)

6 снежня 2024 г., пятніца

- 9³⁰ – 12³⁰ работа па секцыях
Інстытут гісторыі НАН Беларусі
(буль. Акадэмічная 1)
- 12³⁰ – 13⁰⁰ завяршэнне работы канферэнцыі, падвядзенне вынікаў
Інстытут гісторыі НАН Беларусі
(буль. Акадэмічная 1, пак. 223, 2 паверх)
- 13⁰⁰ – 14⁰⁰ абед
- 14⁰⁰ – 16⁰⁰ экскурсійная праграма: наведванне
Археалагічнай навукова-музейнай экспазіцыі Інстытута
гісторыі НАН Беларусі
(буль. Акадэмічная 1, 5 паверх);
Навукова-музейнай экспазіцыі старажытнабеларускай
культуры Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і
літаратуры НАН Беларусі
(буль. Сурганава 1, к. 1)

РЭГЛАМЕНТ РАБОТЫ:

даклад на пленарным пасяджэнні – да 20 хвілін,
даклад на секцыйным пасяджэнні – да 10 хвілін,
абмеркаванне – да 5 хвілін.

РАБОЧЫЯ МОВЫ:

беларуская, руская.

5 снежня 2024 г.

АДКРЫЦЦЁ КАНФЕРЭНЦЫІ

11⁰⁰–11³⁰

(Прэзідыум НАН Беларусі, пр-т Незалежнасці, 66, Вялікая канферэнц-зала, 2 паверх)

Прывітальныя словы да ўдзельнікаў канферэнцыі

Гусакоў Уладзімір Рыгоравіч, Старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, акадэмік, доктар эканамічных навук, прафесар.

Каваленя Аляксандр Аляксандравіч, акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі, акадэмік, доктар гістарычных навук, прафесар.

Лакіза Вадзім Леанідавіч, дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Лакотка Аляксандр Іванавіч, дырэктар Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, акадэмік, доктар гістарычных навук, доктар архітэктуры, прафесар.

Марзалок Ігар Аляксандравіч, старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, член-карэспандэнт, доктар гістарычных навук, прафесар.

Даніловіч Вячаслаў Віктаравіч, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, доктар гістарычных навук, дацэнт.

Каханоўскі Аляксандр Генадзьевіч, дэкан гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар гістарычных навук, прафесар.

Карлюкевіч Аляксандр Мікалаевіч, дырэктар – галоўны рэдактар Выдавецкага дома “Звязда”, старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі.

5 снежня 2024 г.

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

(Прэзідыум НАН Беларусі, пр-т Незалежнасці, 66, Вялікая канферэнц-зала, 2 паверх)

11³⁰–13³⁰

МАДЭРАТАРЫ:

Лакіза Вадзім Леанідавіч, дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Бараноўскі Аляксандр Віктаравіч, першы намеснік дырэктара па навуковай рабоце Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

1. **Дзянісаў Антон Уладзіміравіч**, дацэнт кафедры сацыяльнага кіравання Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук.

Тэма даклада “*Краязнаўчы рух у БССР у 20–30-я гг. XX ст.*”.

2. **Півавар Мікалай Васільевіч**, настаўнік гісторыі Віцебскага кадэцкага вучылішча, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Гістарычнае краязнаўства Беларусі 1961–1991 гг.*”.

3. **Бараноўскі Аляксандр Віктаравіч**, першы намеснік дырэктара па навуковай рабоце Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

Тэма даклада “*Даследаванні рэгіёнаў Беларусі акадэмічнымі вучонымі на сучасным этапе*”.

4. **Лакіза Вадзім Леанідавіч**, дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Археалагічныя даследаванні ў Беларусі ў XXI ст.: адкрыцці і выклікі*”.

5. **Капылю Ігар Лявонавіч**, дырэктар Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Месца і роля анамастыкі ў краязнаўчай рабоце*”.

6. **Юрчак Дзяніс Валер’евіч**, галоўны спецыяліст аддзела работы арганізацый сферы культуры ўпраўлення культуры Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Роля краязнаўцаў ў працэсе аховы і ўліку культурных каштоўнасцей*”.

Калектыўны фотаздымак удзельнікаў канферэнцыі

СЕКЦЫЯ I. ГІСТАРЫЧНАЕ КРАЯЗНАЎСТВА БЕЛАРУСІ

(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, вул. Акадэмічная, 1, зала пасяджэнняў № 2, 4 паверх)

МАДЭРАТАРЫ:

Глеб Марына Уладзіміраўна, загадчык цэнтра гісторыі навукі і архіўнай справы Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Мазец Валянцін Генрыхавіч, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

1. **Сумко Алена Вячаславаўна**, дацэнт кафедры гісторыі і сацыягуманітарных навук Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Еўфрасінні Полацкай, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Матэрыялы Цэнтра вуснай гісторыі і палявых даследаванняў Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Еўфрасінні Полацкай як крыніца для гісторыка-краязнаўчых даследаванняў*”.

2. **Селях Аксана Аляксандраўна**, выкладчык Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна.

Тэма даклада “*«Оні в шапочках, а мы в хустках»: погляд сялянкі на гараджанку (паводле матэрыялаў з Заходняга Палесся)*”.

3. **Вайтовіч Аляксандра Уладзіміраўна**, дацэнт кафедры інфармацыйных тэхналогій і сацыяльна-гуманітарных дысцыплін Мінскага філіяла Расійскага эканамічнага ўніверсітэта імя Г. В. Плеханова, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Намгалоўсацвых. Забытыя старонкі дзейнасці І. А. Сербавы ў 1923–1925 гг.*”.

4. **Калядзінскі Леанід Уладзіміравіч**, старшы навуковы супрацоўнік рэспубліканскай лабараторыі гісторыка-культурнай спадчыны Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя Кандрата Крапівы Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Магільнянскі замак*”.

5. **Доўнар Аляксандр Барысавіч**, загадчык аддзела гісторыі Беларусі IX–XVIII стагоддзяў і археграфіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Што можа даць краязнаўства для фундаментальных даследаванняў гісторыі Беларусі (на прыкладзе XVI–XVIII стагоддзяў)?*”.

6. **Палтаржышкая Надзея Мікалаеўна**, старшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі XI–XIX стагоддзяў і археаграфіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

Тэма даклада “*Мікратапанімія Мінска ў другой палове XVII ст. (паводле актавых матэрыялаў магістрацкіх кніг)*”.

7. **Навогонскі Эдуард Эдуардовіч**, краевед.

Тэма даклада “*Краеведческий поиск – в реальные дела!*”.

8. **Дулаў Анатоль Мікалаевіч**, загадчык кафедры гісторыі і культурнай спадчыны Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Канцэпцыі гісторыі Віцебска ў гістарычных нарысах А. М. Семянтоўскага і А. П. Сапунова*”.

9. **Дрозд Дзмітрый Міхайлавіч**, малодшы навуковы супрацоўнік аддзела тэорыі і гісторыі літаратуры Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі.

Тэма даклада “*Новыя месцы на карце Беларусі, звязаныя з жыццём В. Дуніна-Марцінкевіча, яго сям’і і герояў*”.

10. **Пушкін Ігар Аляксандравіч**, дацэнт кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін і фізічнай культуры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта харчовых і хімічных тэхналогій, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Гісторыя станаўлення і развіцця цукровай прамысловасці на Магілёўшчыне (другая пал. XIX – пач. XXI стст.)*”.

11. **Чыгрын Сяргей Мікалаевіч**, краязнаўца.

Тэма даклада “*Лёс краянаўцы з Ваўкавыска Георгія Пеха (1897–1969)*”.

12. **Амелька Сяргей Уладзіміравіч**, загадчык кафедры гісторыі Беларусі, археалогіі і спецыяльных гістарычных дысцыплін Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, кандыдат гістарычных навук.

Тэма даклада “*Даследаванні па гісторыі малой радзімы ў перыядычным друку Гродзеншчыны*”.

13. **Лішай Дзмітрый Уладзіміравіч**, навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі, магістр гістарычных навук.

Тэма даклада “*Да пытання пра малую радзіму членаў Гродзенскага гуртка беларускай моладзі (1909–1914 гг.)*”.

14. **Бароўская Вольга Мікалаеўна**, вядучы навуковы супрацоўнік цэнтра ўсеагульнай гісторыі, міжнародных адносін і геапалітыкі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Роля Г. І. Гарэцкага (1900–1988) у развіцці краязнаўчага руху Беларусі*”.

15. **Гарматны Віталь Пятровіч**, старшы навуковы супрацоўнік цэнтра ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Гістарыяграфічнае даследаванне сацыяльна-эканамічнага развіцця Пружанскага павета Палескага ваяводства ў 1921–1939 гг.*”.

16. **Яноўскі Алег Антонавіч**, загадчык кафедры гісторыі Расіі гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, прафесар.

Тэма даклада “*Распачынанне краязнаўчага руху ў Беларускім дзяржаўным універсітэце: асаблівасці, здабыткі, асобы*”.

17. **Курцова Вераніка Мікалаеўна**, загадчык аддзела дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Беларуская нацыянальная лексікаграфія 1920-х гадоў: роля краязнаўства ў стварэнні акадэмічнага слоўніка жывой беларускай мовы*”.

18. **Глеб Марина Владимировна**, заведуючай центром истории науки и архивного дела Института истории НАН Беларуси, кандидат исторических наук, доцент.

Тэма даклада “*Краеведение в деятельности Института белорусской культуры (1922–1928 гг.)*”.

19. **Мартысюк Вячаслаў Уладзіміравіч**, навуковы супрацоўнік сектара камп’ютарнай лінгвістыкі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі.

Тэма даклада “*«Слоўнік беларускай мовы» (1845–1853) ураджэнца Любачыны Паўла Шпілеўскага: у гісторыі тэксту*”.

20. **Мядзведзеў Кірыл Аляксандравіч**, малодшы навуковы супрацоўнік цэнтра гісторыі навукі і архіўнай справы Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Тэма даклада “*Удзел краязнаўцаў у археалагічным вывучэнні тэрыторыі Беларусі (1920–1930-я гг.)*”.

21. **Гужалоўскі Аляксандр Аляксандравіч**, прафесар кафедры этналогіі, музейялогіі і гісторыі мастацтваў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар гістарычных навук, прафесар.

Тэма даклада “*Пасляваеннае аднаўленне сеткі краязнаўчых музеяў БССР (1944–1954 гг.)*”.

22. **Плавінскіі Александр Стефановіч**, член савета Военно-научного общества.

Тэма даклада “*Лагерь смерці «Полигон»*”.

23. **Піліповіч Віталь Юр’евіч**, старшы выкладчык кафедры гісторыі славянскіх народаў Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна.

Тэма даклада “*Магічныя практыкі ў штодзённай рэлігійнасці сялян Берасцейшчыны 2-й пал. XX ст. (з палявых запісаў студэнцкіх краязнаўчых экспедыцый)*”.

24. **Шаўчэнка Яна Сяргееўна**, старшы навуковы супрацоўнік аддзела народазнаўства Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя Кандрата Крапівы Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

Тэма даклада “*Народныя веды пра дзікарослыя расліны ў традыцыях беларусаў (канец XIX – пачатак XXI ст.)*”.

25. **Боганева Алена Міхайлаўна**, загадчык сектара этналінгвістыкі і фальклору Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі.

Тэма даклада “*Краязнаўцы як даследчыкі лакальных культур і носбіты традыцый: феномен уключанага назірання (на прыкладзе рэгіянальных фальклорна-этнолінгвістычных даследаванняў)*”.

26. **Трафімчык Анатоль Віктаравіч**, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела беларускай літаратуры XX і XXI стагоддзяў Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Вёскі Круговіцкае воласці: этнічная і канфесійная гісторыя*”.

27. **Выгонная Ганна Альбертаўна**, каардынатар праекта “Вясковымі шляхамі Беларусі” грамадскай арганізацыі “Беларускі зялёны крыж”.

Тэма даклада “*Краязнаўчая серыя «Вясковымі шляхамі Беларусі»: этапы стварэння і перспектывы выкарыстання*”.

28. Крумплевская Анна Анатольевна, навуčný супрацоўнік аддзела народаведення Інстытута іскусстваведзення, этнаграфіі і фольклора імяні Кондрата Крапівы Цэнтра ісследаваній беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, магістр історычных навук.

Тэма даклада *“Влияние религиозных традиций белорусов на развитие этнической идентичности современной студенческой молодежи Витебской области”*.

29. Почобут Наталья Александровна, старшы навуčný супрацоўнік аддзела захавання і выкарыстання археалагічнага наследдзя Інстытута історыі НАН Беларусі, кандыдат історычных навук.

Тэма даклада *“Открытие феодального оборонительного двора Березовец в Кореличском районе”*.

30. Крэнт Дзмітрый Аляксандравіч, навуковы супрацоўнік аддзела даследаванняў рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі.

Тэма даклада *“Матэрыялы цэнтра даследаванняў старадрукаў і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі НАН Беларусі як крыніца па гісторыі краянаўчага руху ў Беларусі ў XX ст.”*.

31. Мазец Валянцін Генрыхавіч, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела навішай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

Тэма даклада *“Прыярытэтыя накірункі краянаўчых даследаванняў у БССР у 1945–1990 гг. (паводле дакументаў Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь)”*.

СЕКЦЫЯ II. ГІСТАРЫЧНАЕ КРАЯЗНАЎСТВА БЕЛАРУСІ

(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, буль. Акадэмічная 1, зала ДКНТ, пака. 305, 3 паверх)

МАДЭРАТАРЫ:

Трашчак Сяргей Аляксандравіч, загадчык аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Сакольчык Алена Эдвардаўна, старшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

1. **Снитко Алеся Николаевна**, учитель истории средней школы № 15 г. Лиды; **Карабухин Юрий Владимирович**, учитель истории средней школы № 15 г. Лиды.

Тема доклада “*Школьный музей как средство социализации и воспитания гражданственности учащихся*”.

2. **Антонович Мария Сергеевна**, студентка 2 курса исторического факультета Брестского государственного университета имени А. С. Пушкина.

Тема доклада “*Описание общественного строя и управления на белорусских землях в средневековых иностранных источниках*”.

3. **Гавриленко Кирилл Евгеньевич**, учитель истории и обществоведения средней школы г.п. Домачево, аспирант Республиканского института высшей школы.

Тема доклада “*Сведения о бужских голендрах в материалах устной истории жителей Брестчины XIX – начала XXI в.*”.

4. **Гайдукоў Канстанцін Пятровіч**, настаўнік замежнай мовы Даўжанскай сярэдняй школы Віцебскага раёна.

Тэма даклада “*Тапанімія Лёзненічыны: населеныя пункты, што зніклі з карты раёна*”.

5. **Пишук Дарья Александровна**, учащаяся 10 класса средней школы г. п. Домачево.

Тема доклада “*Материалы газеты «Сталинец» как исторический источник о развитии Домачевского района Брестской области в 1944–1956 гг.*”.

6. **Даўмаатовіч Кірыл Дзмітрыевіч**, настаўнік гісторыі сярэдняй школы № 5 г. Салігорска імя Героя Савецкага Саюза В. І. Казлова, магістрант гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Тэма даклада “*Вывучэнне гісторыі Салігоршчыны: сучасны стан і перспектывы*”.

7. **Шпілеўскі Арцём Ігаравіч**, студэнт 2 курса гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Тэма даклада “*Рэлігійны аспект развіцця Сапоцкінскага краю па-за межамі беларускіх губерняў (1795–1875)*”.

8. **Піліпёнак Настасся Сяргееўна**, студэнтка 3 курса Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.

Тэма даклада “*Сацыяльная гісторыя г. Гродна XIX – пачатку XX стст. у даследаваннях краязнаўцаў*”.

9. **Шымукенус Міхаіл Уладзіміравіч**, настаўнік гісторыі і грамадазнаўства, кіраўнік гісторыка-краязнаўчага музея сярэдняй школа № 42 г. Магілёва.

Тэма даклада “*З гісторыі аднаго невядомага зборніка экскурсій па Магілёўскай губерні пачатку XX ст.*”.

10. **Моківец Антон Сергеевіч**, студэнт 3 курса факультэта гісторыі, камунікацыі і турызма Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.

Тэма даклада “*Семейное кладбище Скимунтов герба «Дуб» в аг. Молодово*”.

11. **Тухта Валерый Уладзіміравіч**, настаўнік гісторыі Слабадскай сярэдняй школы імя М. М. Пшонкі Лепельскага раёна; **Шкіранда Фёдар Іванавіч**, краязнаўца.

Тэма даклада “*Дзейнасць Лепельскага раённага таварыства краязнаўства ў 1920–1930-я гг.*”.

12. **Эрмалёнак Вітольд Антонавіч**, краязнаўца.

Тэма даклада “*Краязнаўчая дзейнасць гуртка «Арганаўты мінулага» ў апошняй трэці XX–XXI стст.*”.

13. **Пумпур Станіслаў Ільіч**, студэнт 2 курса гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Тэма даклада “*Кітайскі калгас «Маркавічы» ў БССР (1928–1937 гг.)*”.

14. **Дзенісеня Таццяна Іванаўна**, настаўнік гісторыі і грамадазнаўства Дзяніскавіцкай сярэдняй школы Ганцавіцкага раёна.

Тэма даклада “*Гісторыка-краязнаўчы музей установы адукацыі як цэнтр музейна-педагагічнай дзейнасці*”.

15. **Ковальчук Елена Алексеевна**, учитель начальных классов, руководитель музея “Скидель промышленный” средней школы № 2 г. Скиделя.

Тема доклада *“По страницам истории родного края. С заботой о малой родине”*.

16. **Жуковский Виктор Васильевич**, учитель географии средней школы № 2 г. Орши имени Б. Л. Хигрина.

Тема доклада *“Курс «Ориентирование»: краелюбие, краегородность!”*.

17. **Кавалевіч Аляксандр Мікалаевіч**, настаўнік гісторыі і грамадазнаўства Воўчынскай сярэдняй школы Камянецкага раёна.

Тэма даклада *“Крос-дысцыплінарная медыяпраектная дзейнасць як элемент духоўна-маральнага выхавання”*.

18. **Свiр'ядава Алена Валянцінаўна**, выкладчык беларускай мовы і літаратуры, кіраўнік народнага музея гісторыі ўстановы адукацыі Мар'інагорскага дзяржаўнага ордэна “Знак Пашаны” аграрна-тэхнічнага каледжа імя У. Е. Лабанка”.

Тэма даклада *“Літаратурнае краязнаўства як форма актыўнага і дзейнага пазнання Радзімы, яе гісторыі і культуры”*.

19. **Бутрим Елена Ивановна**, студентка 4 курса исторического факультета Брестского государственного университета имени А. С. Пушкина.

Тема доклада *“Изучение истории средней школы агрогородка Мотоль, Ивановского района, Брестской области, как важный элемент краеведческой работы”*.

20. **Шаліма Раман Аляксеевіч**, студэнт 2 курса гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Тэма даклада *“Каталіцкая супольнасць Докшыччыны: гісторыя і сучаснасць”*.

21. **Полухович Андрей Николаевич**, методист отдела краеведения и патриотического воспитания Республиканского центра экологии и краеведения; преподаватель кафедры физической географии мира и образовательных технологий Белорусского государственного университета.

Тема доклада *“Музеи исторического профиля на интерактивной карте музеев учреждений образования Республики Беларусь”*.

22. **Крупко Марат Андреевич**, студент 3 курса исторического факультета Белорусского государственного университета.

Тема доклада *“Философия микроистории: «Игра масштабов»”*.

СЕКЦЫЯ ІІІ. ГІСТАРЫЧНАЕ КРАЯЗНАЎСТВА БЕЛАРУСІ

(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, вул. Акадэмічная, 1, пак. 223, 2 паверх)

МАДЭРАТАРЫ:

Аўласовіч Аляксей Міхайлавіч, загадчык цэнтра археалогіі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Доўнар Аляксандр Барысавіч, загадчык аддзела гісторыі Беларусі ІХ–XVIII стагоддзяў і археаграфіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

1. **Антонана Ніна Мікалаеўна**, бібліятэкар Шапялевіцкай клуб-бібліятэкі Цэнтралізаванай клубнай сістэмы Круглянскага раёна.

Тэма даклада “*Усе шляхі вядуць не да Рыма, а да родных соснаў і бяроз...*”.

2. **Судиловский Артём Петрович**, маладшы навуковы супрацоўнік Бобруйскага раённага гісторыка-краеведчага музея.

Тэма даклада “*Археалагічная калекцыя Бобруйскага раённага музея*”.

3. **Ковтун Алексей Денисович**, маладшы навуковы супрацоўнік Гродзенскага дзяржаўнага гісторыка-археалагічнага музея.

Тэма даклада “*Гродзенская лютэранская абшчына в кан. XVIII – сер. XX вв.*”.

4. **Микула Евгений Иванович**, замяститель дырэктара Беларускага дзяржаўнага музея народнай архітэктуры і быта, кандыдат гістарычных навук.

Тэма даклада “*Из истории мельницы в д. Лужесно Мишковичской волости Витебского уезда в 1913–1922 гг. (деятельность семьи Ляховицких-Чеховичей)*”.

5. **Гайба Мікалай Паўлавіч**, старшы навуковы супрацоўнік дома-музея Адама Міцкевіча ў г. Навагрудуку.

Тэма даклада “*Краязнаўчы рух на Навагрудчыне ў 1921–1990-х гг.*”.

6. **Бамбешка Іванна Іванаўна**, дацэнт кафедры гісторыка-культурнай спадчыны Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, кандыдат культуралогіі.

Тэма даклада “*Залатое дзесяцігоддзе краязнаўства і развіццё музеязнаўства ў БССР у 1920-я гг.*”.

7. Шарковская Наталья Юрьевна, вядучы навучны супрацоўнік Витебскага абласнага краеведческага музея.

Тэма доклада “*Вклад Витебского окружного и районных обществ краеведения в комплектование фондов Витебского отделения Белгосмузея (1925–1928 гг.)*”.

8. Рагачова Ларыса Іванаўна, загадчык аддзела краязнаўства Віцебскай абласной бібліятэкі імя У. І. Леніна

Тэма доклада “*Работа Віцебскай абласной бібліятэкі па стварэнні краязнаўчых рэсурсаў і папулярызацыі гісторыка-культурнай спадчыны рэгіёна*”.

9. Казыра Тэрэса Станіславаўна, навуковы супрацоўнік Лідскага гісторыка-мастацкага музея.

Тэма доклада “*Археалагічныя даследаванні на тэрыторыі Лідскага замка і знакавыя знаходкі*”.

10. Жижиян Сергей Филиппович, дырэктар Быховскага раённага історыка-краеведческага музея, магістр історычных навук

Тэма доклада “*Археологическое краеведение Быховщины*”.

11. Романенкова Галина Николаевна, вядучы навучны супрацоўнік Нацыянальнага Полоцкага історыка-культурнага музея-запаведніка.

Тэма доклада “*Газеты 1913 г. «Полоцкий листок» и «Полоцкая копейка» о жизни города*”.

12. Мясоедова Светлана Николаевна, вядучы архівіст аддзела іспользавання і публікацыі дакументаў Государственнага архіва Віцебскай абласці.

Тэма доклада “*Предприятия химической промышленности г. Витебска 1918–1921 гг.: краеведческий аспект*”.

13. Барановскіі Андрей Леонидович, гл. бібліограф навучна-ісследавальскага аддзела бібліографіі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

Тэма доклада “*Персональный состав Государственной библиотеки и Библиографического института БССР (1921–1941 гг.) в зеркале статистики*”.

14. Петухоў Аляксандр Васільевіч, вядучы архівіст аддзела навуковага выкарыстання дакументаў і інфармацыі Дзяржаўнага архіва Магілёўскай вобласці, магістр гістарычных навук.

Тэма доклада “*Асабісты архіў Іераніма Філіповіча як крыніца па гісторыі г. Магілёва*”.

15. **Юркевіч Зміцер Юр’евіч**, аглядальнік газеты “Культура” рэдакцыйна-выдавецкай установы “Культура і мастацтва”.

Тэма даклада *“Шляхам Тэафіліі Глінскай або, Лёс паэткі эпохі Асветы праз гісторыю і геаграфію”*.

16. **Воднева Ірына Петровна**, заведуючай краеведческим музеем Нацыянальнага Полоцкага гісторыка-культурнага музея-заповедніка, магістр гісторычных навук.

Тэма даклада *“К истории семьи потомственных почетных граждан Барканов”*.

17. **Гапеева Ірына Владимировна**, старшій навукавы супрацоўнік Шклоўскага раённага гісторыка-краеведческага музея.

Тэма даклада *“Краеведы Шкловщины: прошлое и современность”*.

18. **Баравік Нэля Аляксандраўна**, вядучы архівіст аддзела забеспячэння захаванасці дакументаў Занальнага дзяржаўнага архіва ў г. Глыбокае.

Тэма даклада *“Архіўныя фонды асабістага знаходжання краязнаўцаў у Дзяржархіве ў г. Глыбокае”*.

19. **Маруфенка Ангеліна Юрэвна**, дырэктар музея-усадьбы Пружанскага палаціка.

Тэма даклада *“Малая родина в событиях и в лицах: Николай Тарасюк”*.

20. **Ковтунок Марына Віктаровна**, галоўны храніцель музея-усадьбы Пружанскага палаціка.

Тэма даклада *“Таланты родного края: Антон Токаревский”*.

21. **Карпекін Канстанцін Рыгоравіч**, галоўны захавальнік фондаў Дзяржаўнага архіва Віцебскай вобласці, кандыдат гістарычных навук.

Тэма даклада *“Архітэктурныя аб’екты г. Віцебска ў 1970-я – пачатку 1990-х гг. на фотаздымках мастака і краязнаўцы А. І. Мемуса”*.

22. **Хітрун Аляксандр Часлававіч**, навукавы супрацоўнік Лідскага гісторыка-мастацкага музея.

Тэма даклада *“Малая радзіма Крупава: гісторыя і людзі”*.

23. **Ракицкая Ксенія Ігоревна**, студэнтка I курса гісторычнага факультэта Брэстскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна.

Тэма даклада *“Первый директор Музея обороны Брестской крепости – А. А. Крупенников”*.

24. **Мазалеўскі Вячаслаў Іванавіч**, вядучы спецыяліст па музейна-педагагічнай дзейнасці Нацыянальнага гісторыка-культурнага музея-запаведніка “Нясвіж”.

Тэма даклада “*Молодзевы клуб як адна з формаў краязнаўчай дзейнасці музея*”.

25. **Федорчук Евгения Игоревна**, навучны супрацоўнік Быховскага раённага гісторыка-краяведчага музея, магістр іскусстваведення

Тэма даклада “*Музейное краеведение в контексте межмузейного сотрудничества*”.

26. **Сямашка Ксенія Уладзіміраўна**, намеснік дырэктара па навуковай рабоце гісторыка-культурнага музея-запаведніка “Заслаўе”; **Сівохін Генадзь Аляксандравіч**, старшы навуковы супрацоўнік гісторыка-культурнага музея-запаведніка “Заслаўе”.

Тэма даклада “*Навукова-экспазіцыйныя праекты Гісторыка-культурнага музея-запаведніка «Заслаўе» як форма краязнаўчай работы*”.

27. **Хацяновіч Наталля Аляксандраўна**, дырэктар Лідскага гісторыка-мастацкага музея.

Тэма даклада “*Гарадская паштоўка – краязнаўчая скарбонка (на прыкладзе калекцыі Лідскага гісторыка-мастацкага музея)*”.

28. **Монзуль Владимир Юрьевич**, замяститель заведуючага аддзелам інфармацыйна-поісковых сістэм Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь, магістр гісторычных навук.

Тэма даклада “*История повседневности и краеведение: источниковедческие сходства (на примере документов НАРБ) и методологические различия*”.

29. **Лагош Таццяна Іванаўна**, загадчык сектара краязнаўства і практнай работы навукова-даследчага аддзела бібліяграфіі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

Тэма даклада “*Беларускае краязнаўчае таварыства*”.

30. **Шулікова Яна Михайловна**, глaвнaя хранітeль фондoв Чериковскага гісторыка-краяведчага музея (*участник без доклада*).

31. **Макарэвіч Ірына Георгіеўна**, навуковы супрацоўнік Браслаўскага раённага аб’яднання музеяў (*удзельнік без доклада*).

СТЭНДАВЫЯ ДАКЛАДЫ

1. Амелька Сяргей Уладзіміравіч, загадчык кафедры гісторыі Беларусі, археалогіі і спецыяльных гістарычных дысцыплін Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, кандыдат гістарычных навук; **Сілік Ксенія Валер’еўна**, студэнтка 4 курса факультэта гісторыі, камунікацыі і турызму Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.

Тэма даклада *“Сямейныя гісторыі і генеалогія ў працах беларускіх краязнаўцаў: асноўныя накірункі і дасягненні”*.

2. Асіпцова Яраслава Аляксандраўна, малодшы навуковы супрацоўнік Мсціслаўскага раённага гісторыка-археалагічнага музея.

Тэма даклада *“Рэгіянальны музей як захавальнік гістарычнай памяці і папулярызатар гісторыка-культурнай спадчыны на прыкладзе дзейнасці ўстановаў культуры «Мсціслаўскі раённы гісторыка-археалагічны музей»”*.

3. Баран Вікторыя Алегаўна, аспірант кафедры гісторыі славянскіх народаў Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна.

Тэма даклада *“Навукова-публіцыстычная дзейнасць ветэранаў КПЗБ у другой палове 1950-х – 1980-я гг.”*.

4. Бяссмертная Людміла Валер’еўна, старшы выкладчык кафедры андрагогікі Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка.

Тэма даклада *“Дынаміка сістэмы перападрыхтоўкі педагагічных кадраў у Рэспубліцы Беларусь з 1991 па 2020 гг.”*.

5. Длатоўская Святлана Аляксандраўна, старшы выкладчык кафедры камунікацыйнага дызайну Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Тэма даклада *“Фігура змаўчання – Заслаўшчына”*.

6. Дулова Юлія Владимировна, старшій прэподаватэль кафедры светскіх моў Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава.

Тэма даклада *“Артыонімія Беларускага Поозер’я: асаблівасці воспрыятця”*.

7. Карнялюк Віталь Рыгоравіч, дацэнт кафедры турызму і культурнай спадчыны Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада *“Краязнаўчая даследчая работа са школьнікамі: стан і перспектывы”*.

8. **Корнікова Нагалья Віктаровна**, старшій прэподаватэль кафедры гісторыі Беларусі Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны; **Боброва Полина Алексеевна**, студэнтка 2 курса факультэта гісторыі і міжкультурных камунікацый Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны.

Тэма даклада “*Военная тематика в творческой деятельности Гомельского областного драматического театра*”.

9. **Кривулько Александр Валерьянович**, учытель гісторыі, кіраўнік па вайскова-патрыятычнаму выхаванню Путрышковскай сярэдняй школы імя Ф. Л. Крайніка Гродзенскага раёна.

Тэма даклада “*Формирование духовно-нравственных понятий через архивно-поисковую деятельность (на примере государственного учреждения образования «Путрышковская средняя школа имени Ф. Л. Крайника»)*”.

10. **Лагушкін Андрэй Мікалаевіч**, загадчык кафедры этналогіі, музейлогіі і гісторыі мастацтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Тэма даклада “*Інвентары Азерацкай воласці Аршанскага павета XVIII ст. як крыніца па гісторыі вёсак Заднева і Рыжычы Талачынскага раёна Віцебскай вобласці*”.

11. **Марченко Татьяна Николаевна**, учытель гісторыі сярэдняй школы № 2 г. Новолукомля імя Ф. Ф. Озмителя.

Тэма даклада “*Образовательная квест-экскурсия «#ГородЭнергетиков» как средство формирования интереса и любви к родному городу и краю*”.

12. **Мирзаев Джалалитдин Зайниевич**, доцент кафедры сусветнай гісторыі Тэрмезскага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, доцент.

Тэма даклада “*Исторические места Беларуси глазами зарубежного туриста*”.

13. **Олиферук Ирина Ильинична**, прэподаватэль Брэстскага дзяржаўнага музыканальнага каледжа імя Г. Шырмы.

Тэма даклада “*Основные этапы развития брестской еврейской общины*”.

14. **Степанченко Анастасия Павловна**, доцент Кубанскага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук.

Тэма даклада “*Родина русской нефти*”.

15. Шашкова Кристина Дмитриевна, научный сотрудник
Узденского районного историко-краеведческого музея, магистр
культурологии.

Тема доклада *“Пирамида Завишей как элемент культурного
наследия региона”*.

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках Дзяржаўнай праграмы навуковых
даследаванняў на 2021–2025 гг. «Грамадства і гуманітарная бяспека беларускай
дзяржавы» (навуковы кіраўнік – доктар гістарычных навук, прафесар, акадэмік
НАН Беларусі А. А. Каваленя) падпраграмы № 1 «Гісторыя» (навуковы
кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. Л. Лакіза).

ЦЭНТРАЛЬНАЕ БЮРО
КРАЯЗНАЎСТВА ІНБЕЛКУЛЬТА (1926 г.)

1926

ПЕРШЫ ЎСЕБЕЛАРУСКІ
КРАЯЗНАЎЧЫ З'ЕЗД

1927

ДРУГІ ўСЕБЕЛАРУСКІ
КРАЯЗНАўчы з'езд

Экслібрыс
Цэнтральнага бюро
краязнаўства (1927 г.)